

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у лату, на по године 10 франака у лату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Појединачни број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Дворске и дипломатске вјести

— Његово Величанство Краљ Господар допутовао је данас послје подне на Цетиње.

— Његово Краљ. Височанство Краљевић Нашљедник допутовао је са Груде на Цетиње.

— У понедељак прије подне био је у манастирској цркви помен блаженопочившој Кијагињи Зорки П. Караборчевић и Кијагињи Марији, кћерима Његовог Величанства Краља Господара. Помену су присуствовали женски чланови Краљевске Породице, а чинодјејствовао је Његово Високопреосвештенство Г. Митрополит Митрофан уз асистенцију мјесног свештенства.

— У петак прије подне у 11^{1/2} сати у дворској капели био је парастос блаженопочившем грчком Краљу Ђорђу. Парастосу је присуствовао Његово Краљ. Височанство Краљевић Нашљедник и чланови Краљевске Породице. Такође је био и овдашњи грчки посланик г. Евгенијадес. Чинодјејствовао је Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Митрофан са мјесним свештенством.

— Г-ђа Енар, супруга француског посланика, отпутовала је с дјецом у недељу с Цетиња.

— Г. Шерман Милес, артиљерски поручник, именован је за војног аташеа Сједињених Америчких Држава при посланству на Цетињу.

Бечки „Корбио“ доставио нам је „индигнацију“ берлинске пресе противу „насилних конверсија католичких Арбанаса“ у окупираним крајевима од стране Црногораца.

Ову просту клевету ми одбијамо још већом индигнацијом, жалећи што је берлинска преса вјеровала мутним изворима у овим судбоносним часовима Црне Горе у којој нема нити је било религиозне интолеранције ни кад су били Митрополити њени Господари.

Напротив, одмах послје окупације Пећи и Ђаковице нашим трупима, пријављивали су се нашим властима и католици и мухамеданци са жељом да пријеђу у православље; али су их наше власти одбијале, говорећи им, да се устрпе, док наступе редовне прилике.

Тај се покрет ипак ширио у народу, који није могао разумјети, зашто му се забрањује повраћати у вјеру својих предака, тим више, што су и до данас сачували неке обреде те вјере по својим домовима; и тек, кад су ту своју одлуку изјавили пред римокатоличким Архиепископом из Призрена, Пресвијетлим Господином Мидијем, који је, дозволом наших власти, био прошле недеље дошао у Ђаковицу, њихова се жеља испунила.

Ово је истина, а „насилна конверсија“ је злонамерна измишљотина.

† Грчки Краљ Ђорђе

Телеграфска жица донесе нам жалосну вјест из Солуна, да је тамо мучки убијен племенити Грчки Краљ Ђорђе, који је био у савезној нам Грчкој омиљен, а иначе познат као један од узорних владара, кога су красиле све врлине.

Тужна вјест о смрти овог племенитог владара савезне нам земље дубоко је потресла сва срца наша, те су са свију страна похитали, да изјаве саучешће овдашњем грчком посланику г. Евгенијадесу, као што је и телеграфским путем изражавано топло саучешће и у Солун и Атину.

Блаженопочивши Грчки Краљ Ђорђе члан је владарске куће Холштајн-Глихсбург, рођен је 11. децембра 1845. године. Он је син данског краља Христијана IX. Ожењо се 1867. године руском великом књигом Олгом, кћерком великог књаза Константина. Из тога брака имао је 6 дјетета: Марију, удану за руског великог књаза Ђорђа Михаиловића, и пет синова: Константина, Ђорђа, Николу, Андрију и Христијана.

Краљ Ђорђе већ је био једном мучки нападан. То је било 3. фебруара 1898. године кад је из Фалера отпутовао за Атину. Тај атентат није успио.

Био је у врло блиским сродничким везама с многим европским дворцима: брат је садашњег данског краља, нећак норвешког краља, синовац руске царице мајке и т. д.

Ради бљега упознавања живота и рада овог узорног владара пружамо и ове податке:

Кад се почетком прошлога вијека мијењала карта Европе, кад с једне стране француска револуција, а с друге Наполеон Велики преобразише цијели континент у крваво ратиште, кад су народи свјесни своје националне свјести и моћи, дигли се, да стресу са себе туђински јарам и ослободе и уједине своју домовину, кад је и у ближој Италији букнуо први покрет за уједињење и ослобођење Италије, онда г. 1821 дигосе се и Грци да стресу са себе јарам турски и млетачки и да ускрсну стару славу, негда велике и славне Грчке.

13. јануара г. 1822., народна скупштина Грка у Аргосу, прогласи независност Грчке, коју повјери влади од 5 чланова. У ноћи 18—19. јуна 1822. Ганарис уништи турску морнарицу у заљеву Хиосу, али Ибрахим паша успије да мало по мало опет освоји Грчку, док Решид паша с друге стране заузео и Атину.

Грци нити попустиху нити здвјаху: прошлост Велике Грчке, давала им је снагу за будућност. У то велеисле посредоваше: прва је интервенирала Русија, а онда Француска и Енглеска уништише турско-египатску морнарицу у Наварини, а г. 1828. руска војска појачана француским и грчким трупима, и великим бројем добровољаца цијелога свијета потуче Турке — и Ибрахим паша сели из Грчке.

Год. 1828., владина комисија уступа своју власт грофу Капо д'Истрија, који је саставио државно вјеће од 27 чланова, а до идуће године Сенат, којег бира предсједник.

Лондонска конференција (22. марта 1829) прогласи грчку нашљедном монархијом, која мора да плаћа Турској данак. Миром у Дринопољу (14. септембра 1829.) Турска на то пристаје. Али већ 3. марта 1830., проглашена је Грчка краљевином и г. 1832. засједне на грчко прије-

стоље књаз Отон, син баварског краља Луја II.

И тако је Грчка уједињена и ослобођена, а у срцима грчких синова јавља се жеља за панјеленизмом за оснивањем велике Грчке, која би окупила и оне грчке земље, које још чаме под турским господарством. Жеља за остварењем такве велике Грчке је расла — али је с њом расла и љубоморност велесила, које су у тој великој Грчкој гледале страшило, као што га виде и у Великој и уједињеној Србији и Бугарској, и у повећаној и појачаној маленој Црној Гори.

Али Грчка није сустала, окупљала је своје снаге, стварала терен и чекала дан, велики дан ослобођења и уједињења. Год. 1844. добила је Грчка устав, по коме је краљ имао у егзекутивним пословима сасма слободне руке, дочим је у легислативним пословима био одговоран сабору и сенату.

За вријеме рата за ослобођење и уједињење Италије проведена је жиљава националистичка пропаганда и краљ ради разлога интернационалне политике не хтијући судјеловати у том покрету, био је присиљен да одступи ради револуције, која је букнула у земљи. Народна скупштина прогласи новим краљем књаза Ђорђа Данског, који је почео да влада под сретним ауспицијима, будући је Енглеска признала Грчкој права на Јонска Острва. (1864.)

Год. 1866—1868. ушљед побуне у Криту, и неактивног судјеловања грчке владе у том покрету, било је уздрмано Краљу Ђорђу пријестолје, — али су несугласице мало по мало преброђене.

Након руско-турског рата г. 1877. до 1878., Грчка, која је у том рату морала остати неутрална, повећа свој териториј прама Епиру у Тесалији.

Пригодом бугарско-румуњског спора г. 1885. појавише се у Грчкој нова трвења, размирице и незадовољства, која још једанпут прицилише велесиле на блокаду грчке обале и разоружање, али послје самих 10 год. када су поново настале побуне у Криту, грчка влада у Атини шаље бунтовницима генерала Васоса и ступа у рат против Турске. Грчка је у том рату у Тесалији извукла тањи крај и 4. децембра 1897. склапа у Цариграду са Турском мир, по којему је Грчка исплатила Турској у име ратне одштете 80 милиона франака и одрекла се обале у Тесалији. Овај несретни рат и овај још несретнији мир, осим што је задао Грчкој страхан ударац, служио јој је као добра лекција.

Идеја панјеленизма не умире, она и даље живи и букти у срцима Јелина, и када се склапа г. 1912. балкански савез за ослобођење и уједињење неослобођене нације: за Свесрпство и Велику Бугарску, онда и Грчка ступа у тај савез, да оствари велику идеју панјеленизма. И када та велика и деја долази већ к оживотворењу, када Грци освојише и ослободише цијели Епир — онда Краљ Ђорђе — пада животом једног шовинисте и фанатичара, једног моралног пропаганде. Умире у данима када панјеленска идеја

из утопије, постаје реалност, оживотворена реалност.

Узимајући искреног учешћа у великој тузи, која је снашла савезни нам грчки народ, свијетлој успомени племенитог Краља Ђорђа кличемо: слава!

*

О томе немилост догађају стигли су ови телеграми:

Атина, 6. марта — Депешом принца Николе потврђује се страховита вјест о убиству краља. Краљ је погођен с плећи приликом шетње. Гађали су га двојица, од којих је један умоболни Александар Шимас.

Рим, 6. марта. — „Стефани“ јавља из Солуна: Када је краљ вршио своју обичну шетњу кроз улице солунске погоди га револверски метак у прса и проби срце. Краљ је пренијет одмах у болницу гдје је исти час умро. Убица је ухапшен; не зна се које је народности.

Солун, 6. марта. — „Хавас“ јавља да је убица умоболни Грк Александар Шимас.

Атина, 6. марта. — Диадок ће првом приликом отићи из Епира. Краљица, која је ноћас приспјела у Атину, отпутовала је на руској оклопници за Солун.

Атина, 6. марта. — Немогуће је описати узбуђење које је произвело убиство краљево у пријестоници. Нико неће да вјерује да је Грк могао убити свог љубљеног краља. Свуда влада опште запрепашћење и жалост.

Солун, 6. марта. — Убица краљев даје изглед суманутог човјека; одговара увијајући.

Софија, 6. марта. — Тек је сазнао убиство краљево, Гешов је одмах изјавио у име краља, владе и народа саучешће Венецијелосу наводећи: оплакујемо смрт првог творца нашег светог савеза.

Атина, 6. марта. — Убица је око четрдесет година. Испочетка није хтио да објасни повод свог злочина, затим је изјавио да се зове Шимас и да је социјалиста. Убица је равнодушан и, како се види, не појми шта је учинио. Нови краљ се сада налази у Јанини. У моменту атентата само је принц Никола био у Солуну. „Хавас“ јавља: Краљ је послје подне изишао био да се прошета, кад с врло малог одстојања убица испали метак на њега, који га проби кроз прси. Краљ паде у наручја ађутанта и два војника који притрчаше, понијеше га у војну болницу, гдје краљ издану. Генерали, официри, власти, маса народа била се скупила пред болницом и тада је у најсвечанијој тишини принц Никола огласио официрима смрт краљеву, нашто су исти одмах се заклили на вјерност новом краљу.

Атина, 6. марта. — Очевидац прича ове појединости о убиству краља Ђорђа: Убица се био скрио на ћошку улице Хаџија Тризе у близини полицијског комесаријата. Краљ се враћао из шетње и кад је пристио на угао, убица испали један метак, нашто ађутант Франкуидис трже свој револвер; тада убица гађа и њега али метак слага. Два критска жандарма који су пратили

краља јурнуше на убицу, кога ухватише без икаквог отпора. У толико је краљ пао пред дућан једног бакалина, који га подиже. Краљ није ни ријечи изговорио. Војници су пренијели на руке краља до болнице. Код убице нађени су фишечи. На питање одговорио је: имате судове пред којима ћу говорити. Кад су полицаји наваливали на њега, рекао је: Водите ме у комесаријат полиције да ме не би народ зловљао. Изјавио је да се зове Шимас. По извјештајима дошао је у Солун после грчке окупације, а раније је био у иностранству.

Беч, 7. марта. — Бертолд је изјавио грчком посланику саучешће Франца Јосифа, који је дубоко ганут вијешћу о смрти краљевој.

Атина, 7. марта. — Принчеви Ђорђе и Андрија саопштили су краљици вијест о смрти краљевој; краљица је пала у несвјест. Диадок је вијест јако запрепастила. Диадок и остали принчеви отишли су из Јањине. Ђенерал Дангис произведен је за дивизиског ђенерала и команданта Солуна, те је позвао офицере да се зајакну на вјерност новом краљу. Веницелос је огласио у парламенту смрт краљеву уздижући његове врлине. Парламенат је одлучио да корота траје шест мјесеци, тако и у народу; двор ће коротовати годину дана. Парламенат је одлучио да се краљу подигне споменик.

Софија, 7. марта. — Краљ је изјавио саучешће Константину, краљици и Веницелосу; одређена је дворска жалост за 15 дана. Данев је телеграфски изјавио саучешће председнику парламента грчког.

Солун, 7. марта. — Истрага је утврдила да је убица умноболни невољник, који је живио од просјачења, пошто га је и његова породица била одбацила. Код њега је нађен његов животопис са писмом, којим проклиње новинаре који га не буду хтјели објелоданити. Изјавио је да је недавно молио писмено краља за милостију, те како је био одбијен намислио је да се освети. Утврђено је да нема саучесника.

Атина, 7. марта. — Краљ Константин приспио је јутрос из Јањине и дочекан најсвечанијом тишином.

Атина, 8. марта. — Нови краљ одлази сјутра за Солун у пратњи Веницелоса. Пренос краљевог тијела биће у сриједу. Највеће се припреме чине како би се што свечаније саранио опште љубљени Краљ.

Рат на Балкану

— Наши извјештаји —

Мурићани, 5. марта. — Прошлих дана Њ. Кр. В. Књаз Мирко прегледао је артиљеријске позиције на Широчком Вису и Облику, гдје је посјетио доњо црмички баталион. Данас је Њ. Кр. В. Књаз Мирко отпутовао преко Зогаја на Груду да посјети Њ. Кр. В. Престолонашљедника и да види војску у зетском одреду. Бригадир сердар Ј. Вукотић, који је прекјуче био у Мурићану, отпутовао је данас за Груду пратећи Њ. Кр. В. Књаза Мирка.

— Кор-Виро —

Биоград, 3. марта. — Вијест о несугласици због команде над трупама црногорско-српским пред Скадром нетачне су. Тек се српске трупе буду искрцале, оне ће бити под врховном командом Краља Николе, као и командант српских трупа ђенерал Петар Бојовић, који ће руководити операцијама.

Солун, 3. марта. — Бугарска чета и батерија отишле су из Солуна. Срби продужавају укрцавање трупа и материјала за Арбанију. Три натоварена брода спремна су за одлазак.

Софија, 3. марта. — 27. фебруара двије бугарске колоне код Алкалана јурнуле су на непријатеља и заузеле непријатељски редут, који је постојао на истоку села; непријатељ је покушао да поново освоји шанац, али је нагнан у бјегство, оставивши око триста мртвих и рањених. Заробљеници турски причају да су Турци изгубили сваку наду у успјех и да их силом тјерају да се бију. Турски војници масама бјеже из Једрена; нема дана што по педесет шездесет војника не добежи у бугарске линије.

Лондон, 3. марта. — „Рајтер“ сазнаје, да су се амбасадори искључиво бавили одговором савезника. Не крије се да се услови сматрају као претјерани. У извјесним круговима опажа се љутња која потиче из тог оријенталног трговања. У потоњем моменту амбасадори нијесу мишљења да услови искључују могућност посредовања, те ће с тога велесиле у шљедећем кораку дати извјесне савјете савезницима, чији ће резултат бити, надати се, измјена савезничких услова у смислу који ће по мишљењу велесила дати основицу за повољно закључење мира. Конференција је

трајала готово два сата и по и нова је заказана за сриједу.

Цариград, 3. марта. — Група официра предала је јуче великом везиру меморандум, у коме се истиче да промјена владе није ничему послужила; обновљење рата натуриће порти још теже услове мира, те се с тога велики везир позива да поднесе оставку.

Атина, 3. марта. — Грчке трупе заузеле су јуче Самос усред неописаног одушевљења народног.

Атина, 3. марта. — Трупе грчке освојиле су јуче Премети, а турске трупе вјероватно су се повукле пут Берата. С друге стране тврди се, да су турске трупе обузете паником напушtile варош Делвинаки. — Георгије Зографос бивши министар иностраних дјела наменован је за политичког комесара Јањине. — Диадок јавља да је пјешадијска грчка дивизија са пуком коњице напала непријатеља код Ариниста близу Аргирокастроа и потукла га, заробивши 30 официра и 1570 војника.

Беч, 4. марта. — Према „Политичкој Кореспонденцији“, из Софије тврди се да су дипломатски кругови добили саопштења, да се велесиле баве пројектом нове базе за преговоре о миру. Достава тих предлога савезничким државама и Турској извршиће се у брзо и надати се, да ће пројект, чије су главне тачке већ утврђене, моћи послужити као мост становиштва ратујућих странака.

Цариград, 5. марта. — Званични билтен гласи: Код Једрена био је лаки дуел артиљерики. На страни Чаталце, наше предстраже које се налазе на западу Кастари отвориле су жестоку артиљеријску ватру на непријатеља који је био у Акалану. Непријатељ је сузбијен с огромним губитцима. Једно од наших одељења које је наступало у правцу Калфакеја напало је тамо на непријатеља и отјерало га, затим су наше трупе ушле у Калфакеј.

Атина, 5. марта. — Грчке трупе заузеле су клисуру код Тепелени. Министар морине обавјештен је радиотелеграмом да је „Хамидија“ од подна до 5 сати у вече узимала угаљ ван порта александријског, затим да је отпловила у правцу сјеверо-запада.

Рим, 5. марта. — „Стефани“ доноси из Драча, да према стиглим онамо вијестима Грци су заузели Валону и Берат.

свом образовању Ана Ивановна није била способна да стане на чело огромне руске државе. На руске великаше није се могла ослонити, после њихова покушаја да ограниче царску власт, те је њен избор пао већином на странце, међу којима се највећим повјерењем царичиним користио Бирон, потоњи херцег Курландски. Осим тога, ради веће сигурности од преврата, она је установила нове гардске пукове: измаиловски и коњички, у којима су официри били већином инородци. Првих година своје владавине она је предузела извјесне мјере, којима је повољније и згодније регулисано стање племства. За вријеме њено издано је много разних указа, којима су регулисавана унутрашња државна питања и разне административне потребе. Ступање на престо Ане Ивановне дало је повода страним дворovima да очекују извјесне промјене у спољној политици. Пруски краљ је јавно изразио своје задовољство. Шведска и Данска биле су задовољне. Аустријски император изјавио је жељу да очува пријатељске односе с Русијом. Енглеска, савезница Аустрије, гajила је пријатељске осјећаје према Русији, само је Француска као непријатеља Аустрије, имала позориво држање. За вријеме Анино Русија је око нашла пољског пријестоловодила неколико ратова против извјесних пољских и француских трупа, и против Турака. Ма да су ратови били успјешни, ипак они нијесу доносили никакве користи држави, осим једино што су подигли у Европи престиж Русије као војничке државе. У очи своје смрти, потписала је акт, којим се за нашла пријестологласије унук њене млађе се-

Атина, 5. марта. — Грци су заузели Аргирокастро.

Рим, 5. марта. — „Стефани“ јавља, да вијест о заузећу Валоне од стране грчких трупа није још потврђена, али у сваком случају италијанска влада дала је својим представницима на страни сходне инструкции.

Софија, 5. марта. — Порат Кавала отворен је за пловидбу.

Букбург, 5. марта. — Из сигурног извора се тврди да овдје није ништа познато о кандидовању принца Морица Шаумбург Липе на арбанаски пријесто.

Биоград, 5. марта. — Сјутра у 5 сати по подне приспије грчки принц Никола са ђеном. Нашљедник Александар пратиће га из Скопља до Ниша. Гости ће одсјести у Краљевски Двор и у 11 сати отпутовати за Беч.

Лондон, 5. марта. — „Рајтер“ сазнаје: Одговор велесила на ноту савезника односно услова посредовања, предложиће границу бугарско-турску линијом Енос-Мидија а не Родосто-Мидија. Што се тиче ратне оштете, то велесиле не пристају на ту тачку, али су вољне да пристану да представници савезника и турске присуствују сједницама финансијске комисије у Паризу, која ће се бавити такође подјелом дјелова јавног отманског дуга, који би пао на дво савезницима. Што се тиче острва у Егејском Мору и Арбаније, та су питања у рукама велесила.

Атина, 5. марта. — Надлежни кругови побијају вијести талијанских новина односно заузимања Валоне и Берата. Шеф армије брижљиво избјегава свако предузеће, па ма и привремено, које би се могло рђаво протумачити од Италије. Једина још тачка, којом би се испунила грчка линија у Епиру, то је Тепелени који ће се у брзо заузети.

Беч, 5. марта. — Побија се вијест да је нека крстарица аустроугарска у мјесто „Хамидије“, бомбардовала транспорте код Медове.

Атина, 5. марта. — Пуковник Ипитис заузео је Санти Кваранта; остале трупе заузеле се Делвино. Цио Епир је сада заузет. Корпус Риза паше, обузет паником, утекао је у унутрашњост Арбаније.

Цариград, 6. марта. — Према саопштењима које је Порта добила од својих посланика, услови мира које је конференција амбасадора израдила у Лондону усвојиви

стре малолетни Иван, који се тек бјеше родио, а за регента познати њезин пријатељ Бирон, херцег Курландски. Сјутрадан, 17. октобра 1840. године Ана је умрла.

VIII

Иван

Малолетни син принца Антона Брауншвајског и Ане Леополдовне, кћери Леополда принца Мекленбург—Шверинског важио је као малолетни цар врло кратко вријеме, јер су после годину дана, 25. новембра 1741. године, гренадири довели на пријесто популарну у војсци кћер Петра Великог Јелисавету Петровну.

IX

Јелисавета Петровна

(рођена 1709, умрла 1762. године)

Ова царица спада у ред значајнијих руских владалаца. Ма да је цијелога вијека вјеровала, да се из Русије може отићи у Енглеску сувим путем, дакле није особито знала географију, ипак је основала московски универзитет. Нашљедивши од оца умјење да избере и одржи при себи способне људе, она је позвала на рад ново покољење знаменитих Руса, који су својим радом припремили епоху Екаторине II. У спољној политици под утицајем Воронцова и Шувалова, а такође благодарећи и личним симпатијама царичиним, на двору руском осјећала се јавна тежња ка савезу с Аустријом и Француском ушљед чега је и дошло до учешћа Русије у тако званом *седмогодишњем рату*. Осим тога раговала је царица Јелисавета са Шведском и Турском,

ЛИСТАК

Родословље Дома Романова

V

Екатарина I Алексјејвна

(рођена 1683., умрла 1727. године)

Послије смрти Петра Великог ступила је на пријесто руски његова друга жена Екаторина. Ма да је по пређашњем обичају на пријесто требао доћи син царевића Алексја, десетогодишњи Петар (унук Петра I), ипак је преватила она партија дворских великаша, међу којима су били енергични Меншиков и Теофан Прокопович, а који су се ослањали и на јако изражену жељу царске гарде. Екаторина I владала је врло мало, свега двије године, и за то вријеме успјела је, уз сурадњу свемоћнога Меншикова, да доврши послове, које је обиљежио и започео Петар I. Тако, она је извршила коначну организацију академије наука, отпратила Берингову експедицију на обале Камчатке, коју је још Петар припремио, и установила (по Петровој замисли) орден Св. Александра Невског. Установила је Врховни Тајни Савјет. За вријеме њено Русија је на југоистоку волила борбу са Турцима у Дагестану и Грузији. Царица Екаторина I умрла је 6. маја 1727. године.

VI.

Петар II Алексјејвич

(рођен 1715., умро 1730. године)

Благодарећи утицају Меншикова, Екаторина I оставила је завјештање, којим је осигурала пријесто Петру Алексјејвичу,

унуку Петра Великог. Меншиков је рачунао да ће на тај начин успјети да изврши оно у чему га је омеласмрт царичина, то јест, да уда своју кћер за младога цара. Али су га у том онет омела овога пута интриге других великаша, особито Остермана и Долгоруких. За вријеме кратке владавине Петра Алексјејвича, није се у Русији ништа значајно догодило, ни у смислу спољне ни унутрање политике. Као младо биће, цар је веома волио задовољства и њима се сав одавао. Особито је волио лов са керовима и соколима, пјесницање и хајку на медвједе. На Богојављење 1730. године присуствовао је водоосвећењу, ускоро после тога разболи се од богиња, и умре ноћу између 18. и 19. јануара 1730. године.

VII

Ана Ивановна

(рођена 1693, умрла 1840. године)

Одмах после смрти Петра II. Врховни Тајни Сенат почео се договарати кога да доведу на царски пријесто. Кнез Голицин изјави да, пошто је мушко потомство Петра I изумрло, пријесто мора припасти старијој линији, тј. кћерима цара Ивана, и избор њихов падне на Ану Ивановну, удову херцег Курландскога, а тај избор оспори Сенат и Св. Синод. Ма да је Врховни Тајни Сенат у својих 8 условних тачака, које је нова царица морала потписати, знатно ограничио власт царичину, Ана је, одмах после тога, под притиском царске гарде, која је захтијевала неограничену царску власт, поништила те услове, а ускоро после тога укинула и сам Врховни Тајни Сенат. Ни по својим природним особинама, ни по

су за Турску. Услови ће се тек се буду довршили најприје поднијети Порти.

Беч, 6. марта. — По приспјелој депеши из Котора, новине јављају да је у суботу један аустриски брод хтио да искрца трговину у Медун, али су га у томе спријечили црногорске трупе, које су мрнарима пријетили смрћу.

Цариград, 6. марта. — Јуче је био бој на цијелом фронту код Чаталце. Турци су пошли напријед на цијелој линији и заузели неколико положаја бугарских.

Лондон, 7. марта. — „Рајтер“ сазнаје: На данашњем састанку амбасадори су ријешили да представници велесила саопште балканским владама препоруке велесила односно услова предложених од стране савезника. Препоруке су данас одобриле све велесиле; амбасадори ће се састати у четвртак.

Цариград, 7. марта. — Званични билтен гласи: Наше трупе, наступајући пут Сафаскеја, Калфакеја и Акалана, ступише у борбу са непријатељском пјешадијом која је била у шанчевима; одатле је истјераше и заузеше њене положаје. Наше трупе из центра освојише од непријатеља висове на југу од Акалана и послеје жестоке борбе, која је трајала до заласка сунца, заузеше Кадикеј, као и околне позиције.

Софија, 7. марта. — Турске трупе код Чаталце покушале су јуче поново наступање које се свршило поразом. Око пет дивизија пјешадије са коњицом и артиљеријом зауставиле су бугарске трупе, а у вече бугарске трупе с десног крила нападоше на лијево крило турског натјеравши га у бјегство. Два батаљона била су притјерана при самој обали морској; дио неки спасао се на бродовима.

Рим, 7. марта. — Новине јављају да Италија не може никако усвојити привремену окупацију Валоне и осталих вароши у Арбанији од стране Грка.

Софија, 7. марта. — Са Чаталце се јавља: Јуче турска дивизија с артиљеријом наступила је против лијевог бугарског крила, али је била одбијена са великим губитцима. Друга једна турска дивизија пошла је против нашег центра. Кад се приближила на четири стотине корака нашим шанчевима, трупе су бугарске извршиле контраатак и натјерали је у бјегство. Турци су оставили на бојишту пет

и ти ратови нијесу били без добрих последица. У унутрашњој политици Јелисавета Петровна оставила је за собом осветније трагове. Успостављен је пређашњи значај Петровог Сената, али је обрзо-вана и нарочита конференција при двору, гдје су се рјешавала сва најважнија државна питања. Порастао је значај Синода и свештенства за вријеме побожне царице Јелисавете и појачано је гоњење расколника. У јужним степима за вријеме Јелисаветине настанили су се југословенски исељеници, а нарочито и поглавито Срби. У трговини и индустрији видимо у њено доба лаган али сталан прогрес сената да оснује државну банку за племство, а идуће 1754. године, на предлог Шувалова, основана је трговачка банка. У опште, цио просвјетни посао за вријеме Јелисавете Петровне снажно је кренуо напријед, наравно, са московским универзитетом на челу. Напошљетку царица Јелисавета била је та, која је прва основала позориште (1756. године), приступачно и за широке масе народа. Све је то учинило да име нове царице остане у историји руског народа, ако не велико, а оно на сваки начин врло симпатично.

Х

Петар III. Феодорович

(рођен 1728, умро 1762. године)

Син кћери Петра I. Ане и херцога Холштајнског Карла Фидриха. На крштењу је добио име Карла Петра Улриха. Као даљни рођак Карла XII спреман је за шведски пријесто, али га царица Јелисавета избере за свога наслједника. Будући одњегован и васпитан полутеранском

стотина, што мртвих што рањених. У вече је непријатељ у јачини од 6 батаљона покушао да нападне крајње лијево бугарско крило, али га је пјешадијски и артиљеријски оган спријечио да се приближи и принуди га на одступање. Ушљед великог пораза кога је непријатељ прекјуче поднио на његовом лијево крилу, то није чинио никакав поновни покушај. Јуче су се на тој страни видјели болничари турски гдје купе Турке из прекјучерашњег боја.

Биоград, 8. марта. — Војвода Путник био је код Краља и вратио се у Скопље. Ове године рекрути ће се позвати 7. априла у мјесто 20. марта. — Ушљед смрти грчког краља одређена је дворска жалост за шест недјеља.

Рим, 8. марта. — Ушљед протурених гласова у иностранству „Трибуна“ пише да никакав ултиматум није послан од стране Италије Црној Гори, а још мање је истинита вијест о концентрацији трупа спремних да пођу у Арбанију.

Софија, 8. марта. — Данев је отпутовао у Петроград, како „Мир“ тврди, без икакве мисије.

Цариград, 8. марта. — Званични билтен јавља: Од два дана мирно је код Једрена, а тако и код Булаира. Ушљед нашег јуначког напада на цијелом фронту код Чаталце истјерали смо непријатеља са земљишта на линији Софаскеј, Калфакеј, Акалан, Инџекис и Кадикеј; непријатељ употребивши резерву напао је ноћу на Кадикеј, али је био сузбијен с огромним губитцима.

† Д-р Михаило Вујић

Д-р Михаило Вујић, посланик Србије у Риму, умро је у Сушаку код Ријеке. Дан прије његове смрти, пуцала је његова госпођа на себе дубоко ожалостена и потресена његовом болешћу. Револверско таче прошло је кроз десну слепоочицу у главу. Била је већ у ропцу када су је преносили у санаторијум. На дан смрти свога мужа, у осам и по часова прије подне подлегла је смртносној повреди. Покој њиховим душама.

О раду и значају маркантне политичке личности пок. д-ра М. Вујића има се врло много писати. Из његове службене каријере објављујемо само ове податке: Пок. Вујић био је државни питомца. Први указ добио је 15. октобра 1876. године (за писара смедеревске царинарнице). Августа 15. године 1879. постављен је за професора Прве Београдске Гимназије. За суплента Велике Школе постављен је 13. октобра 1880. године. За професора Велике Школе (за предмете: Еко-

катихизису, он је морао у новембру 1742. године примити православље, и тада је добио име Петар Феодорович, а 1745. године 21. августа, вјенчају га са принцезом Анхалт-Цербтском, Софијом Августом, доцније Екаторином II. Владавина Петра III, врло је кратка. Као човек добра и мека срца, обиљежио је прведане свога царевања читавим низом помиловања и корисних државних наређења, као укидање царине на сѐ, грамата о слободи племства, уништење тајне канцеларије, враћање прогнатих и одбјеглих расколника за вријеме Јелисаветине и Анино и т. д., али све те мјере нијесу вршене са потребном дошљедношћу, те није могло прибавити императору љубави и популарности. Особито је према њему била нерасположена војска и свештенство. Војска стога, што је Петар III испољавао особите симпатије према Прусијама и Фридриху II, те је замијенио Петровске мундире пруским мундирима, преиначио називе пукова према именима шефова, а не као пређе према покрајинама и т. д. Свештенство је било незадовољно његовим односима према расколницима и непоштовањем православног свештенства и икона, а нарочито његовим указима о управи архијерејским и манастирским баштинама. Кад се свему томе дода и нагли преокрет у спољној политици: — са Пруском и њеним Фридрихом против Аустрије и Француске, онда је са свим појмљиво што је, кроз врло кратко вријеме, створена противничка партија са његовом женом на челу, која је оборила њега а довела на пријесто руски његову супругу. То је била чувена и највећа царица руска послеје Петра I-ог. (Наставиће се)

номију и Финансије) 5. јуна 1887. године. Исте године постављен је за министра финансија. Децембра 19. стављен је на расположење (по оставци кабинета), али је истог дана ушао и у нови кабинет опет као министар финансија. По оставци и овога кабинета (14. априла 1888. год.) стављен је на расположење. За професора Велике Школе постављен је 28. септембра те исте године.

Године 1889. (23. фебруара) опет је постављен за министра финансија, а 16. марта 1890. на расположење, да истог дана уђе и у нови кабинет, опет као министар финансија и заступник министра просвјете. Истог дана постављен је и за државног савјетника. Године 1893. двапут је улазио у кабинет као министар финансија (1. априла и 4. јула).

Године 1896. (9. маја) стављен је у пензију. Али већ исте године, 17. децембра, поново долази за министра финансија. Године 1897. (11. октобра) стављен је и опет на расположење. За државног савјетника постављен је 3. априла 1899., а 21. јуна поново је пензионисан. Године 1900. (30. августа) постављен је за посланика Краљевине Србије у Паризу, а 6. октобра и за посланика у Брислу.

Године 1901. фебруара 5. постављен је за министра иностраних дјела, а 20. марта стављен је (послије оставке кабинета) на расположење, да истог дана уђе у нов кабинет опет као министар иностраних дјела. За државног савјетника и сенатора постављен је 6. априла 1901. године. Оставка му је уважена 6. маја 1902. године, а истог дана саставио је нов кабинет и у њему био министар иностраних дјела. Послеје оставке кабинета, постављен је за државног савјетника 7. октобра 1902. године. Године 1903. (24. марта) стављен је на расположење, 19. јуна опет за државног савјетника, а 26. јула у пензију. За посланика у Бечу постављен је 14. октобра 1903. године, а 30. новембра 1906. за посланика у Берлину. У пензију је стављен 18. маја 1907. године. Године 1909. постављен је за посланика у Риму.

Др. Вујић рођен је у Србији, а потјече поријеклом из Ирига у Сријему. Покојни је било око 60 година. Науке је учио у Биограду, а затим наставио на страни, нарочито у Њемачкој, гдје је изучио камералне науке, нарочито политичку економију и финансијску науку, а осим тога специјалну филозофију.

Његова дисертациона радња о историји као науци, показује дубоку спрему и велику начитаност. Друга му је радња из тога времена поглед новије и најновије филозофије, којим је сада већ покојни др. Вујић показао, да је и на том тешком и мучном пољу науке код куће. Кратким разлагањем износи он у тој студији различите правце у филозофији, оцјењује метафизичаре и позитивисте филозофе, док је сам, како се тамо види, био присталица позитивне енглеске филозофије.

Дошавши натраг у отаџбину као готов човек ступио је на катедру Велике Школе као професор политичке економије и финансијске науке. Као професор био је ревносан и савјесан, па је плод његова рада и предавања било дјело велике научне вриједности, а поготово у нашој српској и југословенској књижевности. Написао је и штампао у Београду „Политичку Економију“, која је изашла у три књиге, а служи за понос писцу, на част српској књижи и науци. То дјело ванредно је добро дошло универзитетским грађанима у Београду и Загребу а и онима, који су имали воље и жеље да се добро упознаду с овом граном науке. Као четврта књига овога великог и знаменитог дјела требала је изићи књига о финансијама, али, на жалост, др. Вујић није досио да је изда, и сређивао је више година.

Морамо споменути још једну његову научну радњу од нарочитога значења. То је Вујићева студија о Јурију Крижанићу као политичком економу. Јурај Крижанић је знаменита и трагична личност. Он је граматичар, путописац, политички економ и свесловенски политичар, који је већ у оно далеко доба (родио се 1617. г. у Карловцу) проповиједао и писао о уједињењу свега Словенства. Због својих великих, али тада још несавремених погледа, одселивши се у Русију, прогнан је у Сибирију, гдје је 15 год. био изгнанник, и писао славенску граматику, дјела и друго својим црквено-словенско-руско-хрватским језиком.

О томе великом човеку, који се и Србину називао, написао је Вујић помину студију, у којој је научно доказао, да је у политичкој економији Јурај Крижанић далеко испредњачио свима својим тадашњим савременицима и радницима на том пољу у Европи.

Поред научног свога рада био је Вујић политичар и дипломата. По својој политичкој увјерености припадао је радикалној странци, у којој је заузимао одлично и угледно мјесто.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Јубилеј куће Романова. Приликом прославе царско-руске владарске куће Романова предсједник цетињске општине г. Т. Милошевић упутио је предсједнику општинског вијећа у Петрограду телеграфску честитку, на коју је од предсједника општинског вијећа г. сенатора Иванова добио телеграфски отпоздрав: „Општинско вијеће Петрограда најискреније захваљује на честиткама приликом прославе тристагодишњице владања Романова и шаље своје пријатељске поздраве пријестоници Црне Горе, тој братској земљи Русије, која је тако мила свима Русима“.

Изјава саучешћа. На глас смрти Грчког Краља Ђорђа предсједник цетињске општине упутио је предсједнику општине у Атини телеграфско саучешће ове садржине:

„Вијест о трагичној смрти племенитог Краља Ђорђа тужно је одјекнула у срцима грађанства црногорске пријестонице. Велика жалост савезног нам јелинског народа и наша је жалост.“

„Оплакујући заједно с Вама смрт Вашег узорног владара, кога су красиле све врлине, молим Вас да примите искрено учешће и грађанства црногорске пријестонице.“

Предсједник Општине,
Милошевић“

На то је добио овај телеграм:

„Дубоко смо тронуте учешћем храброг народа црногорске пријестонице у нашој тузи приликом трагичног губитка нашег предрагог Краља.“

„Вашем народу, који у свима нашим радостима и тугама исказује своја истинита братска саосјећања, искрено захваљујемо на израженом саучешћу.“

Предсједник Општине,
Меркурис“

А. А. Башмаков. Овај честити Рус, одушевљен Словен, нама је познат од када је пропутовао Арнаутлук, да посети Пећску Патријаршију, Високе Дечане и Призрен, одакле је сашао на море, проучавајући предјеле, куд би се могла најлакше и најкорисније извести жељезница Дунавско-Јадранска. То своје путовање он је описао у дебелој књизи на француском језику, болом великог руског срца, особито гледајући плодну и пипитому Метохију, поплављену дивљим Арнаутлуком. Тако је он у Петрограду, у овим судбоносним данима, и пером и словом био неодољив борац за наше интересе, особито противу наказне мисли о стварању велике Арбаније, што је нови министар унутрашњих дјела г. Маклаков, као млади човек, сматрао, да се не слаже са положајем уредника „Правитељственог Вјесника“, који је г. Башмаков заузимао; те му је предложио, или да даде оставку, или да одустане од борбе за свету нашу ствар. Г. Башмаков је дао оставку и дошао је као кореспондент „Н. Времена“, да присуствује освајању Скадра. Предавање оставке образложио је писмом, у коме, послеје подужега увода о унутрашњем стању у Русији, овако наставља:

„Сила, која потчиња себи све моје биће, није какво уско расположење, као што би грешно било сматрати једностраном заблудом оно осјећање, којим је Столипин умирао у Кијеву, Шчербини у Митровици, Макаров на „Петронавловску“. Ово је осјећање разбуђене руске душе ушљед аналитички схваћене дужности. Али ова дужност некада се слијева у форму државне службе, а некад, као у овом случају за мене, у форму неслужбену.“

„Четврт вијека ја проучавам област заграничних интереса Русије, која је сада привукла пажњу свега свијета на Балкану. Како сам схваћао истину, ја сам је излагао. Кад сам г. 1899 проучио Македонију и издао о њој своју књигу, ја сам изложио потресу своју каријеру, при грофу Ламсдорфу; али се она кашње утврдила благодарећи милостиво пажњи, којом је Государ Император изволио саслушати мој извјештај. Затим су слиједиле мјере у финансијској помоћи Букарској књажевини, да не потпади под Аустрију — у потпуном сагласју са мојим извјештајем. Кад је иза тога гроф Ламсдор пожелио да дозна моју оцјену несрећне Мириштегске системе реформама, ја сам је отворено приказао као штетну православном Словенству и Русији а корисну за Аустрију и Турску.“

„Изабавши из министарства иностраних дјела, знајући да се у њему неће никада користовати мојим стеченим знањем, ја сам нашао мјесто код „Правитељственог Вјесника“, гдје је изгледало, да ме неће стићи сила старих рачуна с представницима дипломатије, која није трпјела у мени поборника словенског идеала у руској политици.... Г. 1908 ја сам проучио положај јадних наших српских једноствјерника у најнеприступачнијем дијелу дивље Арбаније; ту се врше непрекидни преступи, при учешћу Аустрије, да се

разруше основи историјске улоге Русије. Моја исљећења у тој непознатој средини, узимљем слободу да Вам представим у мојој књижи дотичној.

„За вријеме анексионе кризе Босне — Херцеговине ја сам громко подизао глас у словенском друштву пред хиљадама слушалаца и у штампи. Али ни тада није било фаталне колизије са мојом дужно- сти. Најпослије у садашњој балканској кризи, ја сам сматрао својом дужности да заступам оно, што ми сви славено- фили сматрамо светим позивом Русије, што у овом подиму срцаца, словенски народи осјећају нешто веће него ли про- сту страначку агитацију. Они у овој трај- ности историјског осјећања према њима гледају наслједствену цијену рускога на- рода, која не зависи од случајних струја.

„Ова сила духа, овај залог наше ције- не и нашег историјског значаја у будућ- ности, потребити су природним савезни- цима Русије, да могу сузбијати *чувство љезрења* према Русији, које расте с го- дине на годину за границом. Нас је вазда мрзио, нас се вазда страшио запад. Али никад није било тога што је сада: *нас љезиру!* И не због Цусиме, не за пораз наших сила — не, него за то, што наша политика сије сазнање, које сваки дан расте, да је корисније бити непријатељ него ли пријатељ Русије, јер је никло *но- во схватање*, којег прије није било, а то — *да ми издајемо своје пријатеље и служимо интересима Австрије, вјековног свјарника и нејријатеља!*

„Мене се чини да је и Вама сада јасна немогућност да савијем своју *двушу!* Ја

предпостављам видјети срушено оно до- бро, које сам стекао тридесетогодишњим трудом, него ли се одрећи дужности своје савјести.

„Дозволите ми још да одбијем од себе и сјенку приговора, да је тобож моје дјеловање „противу владе“ — с тога што отежава рад владин у тешко доба. Напротив са свом душом желим помоћи влади моје отаџбине и мојега Господара у трудної области међународних заплета, *знајући, да се љпротив нас сјрављају гроз- ни догођаји, које ми ускоравамо слабош- ћу наше спољне политике.* Према томе је најчаснији и најбољи начин, да се влади поможе, говорити истину громко, и за њу бити готов и поринути“.

Добро нам дошао!

Деманти. На молбу овдашњег аустри- ског посланства Министарство Иностран- них Дјела саопштава нам, да телеграм, који смо донијели у прошлом броју на- шег листа из Медве, да је мјесто „Ха- мидије“ вршио бомбардовање Драча и Медве, аустријски ратни брод типа „Ма- рије Терезије“ — не одговара стварно- сти; аустријско послатство тврди, да то није био аустријски брод.

Црвени Крст. Друштво Црногорског Црвеног Крста примило је даље ове при- логе у перперима:

Хрватски Савез у С. Д. Америке 1222, Друштво „Српско Јединство“, Butte Mond. (Америка) 986, Ком. Александар Петров, Виборг (Русија) 477-50, Министарство Фи- нансија, Петроград 15209, Чеси, Њујорк, 24-20, Никола Мрвош, Тук 14-50, Учитељ А. Добровољски, Лисаја Гора (Русија) 15,

Осн. школа, Врадијевска (Русија) 12-50, Осн. школа, Енакијев (Русија) 7-50, Перо Калуђеровић, Костанца, (Румунија) 200, Мих. Соларић парох, В. Писаница 10, Маре Велисављевић, Загреб 7, А. Богдан- новић парох, Градиште 8, Разна лица, Москва 253-65, Dr. R. W. Seton Watson (Scotus Viator), Сплет 240, Осн. школа Ољвнипољ, (Русија) 12-50, Кап. Кишински, Одеса 157-50, Милан Мишић, Ковин, (Угар- ска) 10, Љепосава Којић сакупила, Ко- вин 100, Комит. рус. Црв. Крста, Казан 499-20, Срп. Добр. Задруга, Ириг 100, Зорка Наумов, Капосвар 10, Павле Наумов, Капосвар 5, Ило Наумов, Капосвар 5, Јосиф Васканов, Капосвар 5, Нико Ристов Капосвар 5, Учитељ Ј. Гејс, Шербани, (Русија) 25, Срп. Нар. Одбор, Њујорк 2450, Гимназијско особље, Болград (Ру- сија) 12-50, Пета гимназија, Одеса 12-50, Коман. 208, пјеш. пука, Сухум (Русија) 411-43, Учитељ В. Рутковски, Новоукра- инка (Русија) 15, Савић и Ко., Биоград 96, Н. Тук, Загреб 90, Sav. Giovanni Sci- appa, Lercara 429-98, Ученици осн. школе, Рени (Русија) 7-50, Фирма „БохинециДр.“, Трст 10, Анто Ш. Сеферовић, Њујорк 97-64, Машан С. Ивановић и браћа, Bovi- le Idaho 73-13, Г. Коршински преко Срп. Банке, Загреб 40, Видосава М. Хајдуко- вић, Трст 10, „Новоје Времја“, Петрог- рад 1024, Чинови. пошт.—тел. станице, Ставропољ 35, Женска гимназија, Вар- шава 87-50, Lidova založna С. Budejovice 149-96, Овес, Кошталов (Чешка) 20, Сил- вио пл. Фавери, Виченца 144, Срп. Прав. Цркв. Општина, Земун 500.

Званични огласи

ОБЈАВА

На дан 19. марта ове године по ст. кал. (1. априла по новом) иступају из те- чаја све досадашње поштанске вријед- ности (марке, дописне карте, куверте и завоји), а ступају у промет нова издања шљедећих вриједности:

I. обичне поштанске марке од 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25, 35 и 50 љара и 1, 2 и 5 љерпера;

II. љорто марке од 5, 10, 25 и 50 љара;

III. А. Р. марке од 25 љара;

IV. дописне карте: отворене од 5 и 10 љара, дописне карте са одговором љла- ћеним од 5+5 и 10+10 љара, и затво- рене дописне карте од 10 и 25 љара;

V. куверте од 10 и 25 љара; и

VI. завоји од 5 и 10 љара.

Само препродавци поштанских вријед- ности могу вриједности ранијег издања које се код њих затеку ступањем у про- мет овог замијенити овим новим истим вриједностима најдаље до 1. маја о. г. вриједности на Цетињу. Ове ће по- шиљке из унутрашњости станице бес- платно примати, само их треба код истих печатити, да би се о садржају могле увјерити.

П. т. број 1879. — Из Поштанско-Те- леграфског Одјељења Министарства Уну- трашњих Дјела, 12. фебруара 1913. год. Цетиње. 3—3

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ

Рачун изравнања на 31. децембра 1912. године

Благајна	1.410	95	Главница I—VII кола	77.484	—
Мјенице у портфељу	219.540	—	Улози	120.555	58
Оставе	174.910	—	Остављачи остава	174.910	—
Текући рачуни	5.198	08	Резервни фонд	12.417	70
Дужници по камати мјеница	2.893	95	Фонд за кућу	2.093	28
Намјештај	1.434	49	Фонд за евентуалне губитке	2.893	95
по одбитку 10% отписа	143	45	Дивиденда I—VI кола	4.099	96
			Привремени рчуни	4.055	04
			Камата на отказате удјеле I—III кола	1.001	52
			Преносна камата	477	16
			Чист добитак	5.355	83
Перпера	405.244	02	Перпера	405.244	02

Рачун Губитка и Добитка на 31. децембра 1912. године

Камата на улоге	8.757	45	Камата од мјеница	19.870	44
Камата на текуће рачуне	892	20	Разни приходи	2.483	91
Отпис од намјештаја	143	45			
Разни расходи	7.305	42			
Чист добитак	5.255	83			
Перпера	22.354	35		22.354	35

УПРАВНИ ОДБОР:

Благајник,
Кап. Марко Ј. Иванишевић

Предсједник,
Вуко Вулетић

Контролор,
Урош Марић

За књиговодство,
Боко М. Баровић

Чланови:

Марко Гвозденовић и Бакон Иво Калуђеровић

Са главним и споредним књигама сразнили и нашли да је тачно:

Предсједник Надзорног Одбора,
Ристо Поповић

Чланови:

Мијат Мијатовић, Мило Милетић, Михо Вакети, Никола Кнежевић, Косто Личић, Перо Шоћ, Петар Пејановић и Саво Милуновић.

П. п. бр. 42 1,1

Позивају се г. г. акционери, да присуствују главној ванредној скупштини, која ће се одржати 10. апр. н. к. (28. марта с. к.) 1913., у 10 сати из јутра у друштвеној канцеларији — Вија де ла Мерчеде № 9., ради претреса овог

ДНЕВНОГ РЕДА:

Повећање друштвеног капитала на кр.—перп. 10.000.000 — и односна рјешења.

Ради присуствовања скупштини, господа акци- онери, мораће доказати, да су положили своје акције при „Банко д' Италија“, сједиштем у Риму, и то прије заказаног дана за скупштину.

У случају, да се скупштина не може одржати тога дана, други позив остаје утврђен за сјутра- дан у истом часу и мјесту.

Р. 102, бр. 38. 1,1

УПРАВНИ САВЈЕТ.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Вјечито сам благодаран свима, који показаше ма којим начином виднога знака саучешћа, у смрти моје незаборављене супруге

† СИМОНЕ

рођене Лалевих.

Нарочито сам благодаран њеној родбини, која је у моме одсуству као војника, покојницу над- гледала и указивала сваку помоћ, као и учешће за вријеме сахране.

Андријевица, 20. јануара 1913.

Ожалошћени супруг,
Марко Радоњић.

Р. 54, бр. 39, 1,1

БЛАГОДАРНОСТ

Поводом смрти нашег нигда непрежаљеног мужа, односно брата и синовца

† кап. Сима Ј. Ковачевића

нар. посланик, шеф дивизијских војних телеграфа

који испусти своју племениту душу 25. прошлог мј., од смртоносне ране добивене 22. фебруара на Муселимовој Главици.

Усуђујемо се с поданичком понизношћу изра- зити најдубљу захвалност Њег. Вел. Краљу Го- сподару, који се је чешће пута распитивао о по- којнику, па се чак и потезио на бојном пољу, да га лично и походи. Његов долазак и оно очин- ско распитивање засладило су потоње часове покојникове, а наш бол и туга једино је тим могао бити олакшан.

Веома смо благодарни генералима: Мартино- вићу, Вукотићу, Беџиру, Петровићу, Николићу, Хаџићу и Вучинићу на облажењу и телеграфским саучешћима.

Доктору Пајеру са особљем, нека је хвала на његовом заузимању, да спасе покојника од смртоносне ране.

Проту Петровићу смо благодарни, који је уз асистенцију свештенства извршио опијело над покојником.

Особито смо захвални официјерском кору, ку- мовима, пријатељима, покојниковим друговима

и свијем онијем, који око покојника бдише и испратише га до вјечне куће.

Бокси—Грахово, 6. марта 1913.

Ожалошћени: супруга Милица; брат Стеван; стричеви: поп Ђуро и ком. Сава Николин — Ковачевићи.

Р. 180, бр. 43, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад незаборављеног сина

† ПЕТРА

који због малолетства према наредби старје- шина, морао је напустити позиције, гдје бијаше пошао да жртвује свој млађани живот за Госпо- дара и домовину; — те послје повратка кући, несрећним случајем у својој 16. години испусти мученички своју душу у ријеци „Матици“ на 28. фебруара ове године. — Сматрам за особиту дужност изјавити најискренију захвалност: Бла- готи Радловићу, Илији Радловићу, Мишку Ра- дуловићу, а особито Саву Радловићу, који се потрудише и покојника истог дана из воде изва- дише.

Хвала попу Крсту Радловићу, који поред брачког учешћа изврши опијело над покојником. Срдачна хвала свијема оним, који ми у мојој жалости притекоше и тијем тугу ублажише.

Комани, 4. марта 1913 г.

Ожалошћени отац,
Р. 116, бр. 40, 1,1 Лазар Радловић с породицом.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском тешке жалости, која нас снађе смрћу нашег непрежаљеног сина, односно брата

ЛУКЕ П. МИЛОШЕВИЋА

ИЗ ХУМАЦА

који се 16. фебруара ове године пресели у вјеч- ност у најљепшем добу, 35-ој години свога жи- вота, сматрамо за дужност изјавити најтоплију благодарност:

Господи оvd. љекарима, а нарочито г. д-ру Грчићу, који се својски заузимаше, да нам по- којника смрти отргну;

Свјештенику г. попу Стеву Дрецуну и дворском протођакону г. Филипу Радичевићу на извршеном црквеном обреду;

Грађанству вароши Цетиња, Бајицама, Доњо- пољанима, Груђанима и нашој браћи Доњокрај- цима, који покојника братски ожалише и до вјечне куће испратише;

Цетињском Пјевачком Друштву, које је својим учешћем спровод увеличало и тугу нам убла- живало.

Хвала свијема онијема, који нам у овој жало- сти било којим путем изјавише своја саучешћа. Цетиње (Хумци), 20. фебруара 1913 г.

Ожалошћени: мајка Анђе; брат Мило; снаха Јоше; са осталом родбином.

Р. 137, бр. 41, 1,1